

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)
Savitribai Phule Pune University
Formerly Pune University

अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष
गणेशखिंड, पुणे-४११००७
दूरध्वनी क्रमांक: ०२०-२५६२१०४४/८/९/५१
ई-मेल : iqac@unipune.ac.in
संकेतस्थळ - www.unipune.ac.in

Internal Quality Assurance Cell
Ganeshkhind, Pune – 411007
Contact No. 020-25621044/8/9/51
E-mail - iqac@unipune.ac.in
Website – www.unipune.ac.in

अंगुहक/३४७/२०२५

दिनांक : २०/०८/२०२५

अत्यंत महत्वाचे व तातडीचे

प्रति,

मा. प्राचार्य/संचालक/विभागप्रमुख
सर्व सलग्नित महाविद्यालये/स्वायत्त महाविद्यालये,
मान्यताप्राप्त परिसंस्था व विभागप्रमुख
प्रस्तुत विद्यापीठ

विषय: “आविष्कार” महाविद्यालय/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागीयस्तर संशोधन स्पर्धा २०२५-२६

विद्यापीठाने गेल्या १७ वर्षात “आविष्कार” राज्यस्तरीय संशोधन स्पर्धेमध्ये उत्तुंग यश प्राप्त केल्यानंतर पुढचा टप्पा म्हणून विद्यार्थ्यांमधून उद्योजक व संशोधक निर्माण करण्याच्यादृष्टीने तसेच शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ च्या आविष्कार स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थ्यांना विद्यापीठातील सायन्स व इनोव्हेशन पार्क, इन्क्युबेशन सेंटर व ASPIRE सारख्या संशोधन प्रोत्साहन योजनांशी जोडण्याचा मनोदय मा. कुलगुरू महोदयांनी व्यक्त केला आहे.

याबाबींच्या पूर्ततेसाठी मा. कुलगुरू यांनी मा. प्राचार्य प्रा. डॉ. देविदास वायदंडे यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या समितीने सदर योजनेच्या सर्व पैलूंचा साकल्याने विचार करून खालीलप्रमाणे सुधारित कार्यपद्धती निश्चीत केलेली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ च्या “आविष्कार” या महाविद्यालय/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागीयस्तर संशोधन स्पर्धेचे आयोजन विद्यापीठाच्या सर्व सलग्नित महाविद्यालये/स्वायत्त महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था व विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागांच्या विभागप्रमुखांनी पुढीलप्रमाणे करावे.

आविष्कार मार्गदर्शन शिबिर/कार्यशाळा — शुक्रवार दि. ५ सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत घेण्यात यावी व त्याचा अहवाल Geotagged Photographs सह PDF format मध्ये एकत्र करून शनिवार दि. २० सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत विभागाचा ई-मेल : iqac@unipune.ac.in वर पाठविण्यात यावा.

आविष्कार महाविद्यालय/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागस्तर संशोधन स्पर्धा —
शनिवार दि. १३ सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत घेण्यात यावी.

- सर्व महाविद्यालय/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागस्तरीय आविष्कार संशोधन स्पर्धेचे आयोजन केल्यानंतर सदर स्पर्धेतून विभागीय स्तराकरीता (Zonal Level) पात्र विद्यार्थ्यांची निवडकरून पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

Two Geotagged Photographs – (at glance),

One Video Clip – 1 min (at glance),

1 M x 1M Size Poster only ची प्रत (फक्त निवड झालेल्या स्पर्धकांचे)

Abstract 100 words for each Successful participant (Times New Roman)

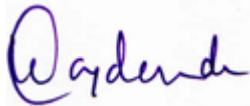
विद्यापीठाच्या अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाकडे शनिवार दि. २० सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत ऑनलाईन पध्दतीने **BOD Login** द्वारे नोंदणी करावी.

- शनिवार दि. १३ सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत आविष्कार मार्गदर्शन शिबिर/कार्यशाळा व संशोधन स्पर्धा आयोजित केल्याचा अहवाल अथवा माहिती शनिवार दि. २० सप्टेंबर, २०२५ पर्यंत ऑनलाईन पध्दतीने **BOD Login** द्वारे सादर करणा—याच महाविद्यालये/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागांना प्रत्येकी रू. ७०००/— (रू. सात हजार फक्त/—) इतके प्रती महाविद्यालये/परिसंस्था/विद्यापीठ विभागांना मानधन देण्यात येईल.
- विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये/स्वायत्त महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्था व विद्यापीठ विभागप्रमुखांनी प्रत्येकी एका अनुभवी प्राध्यापकास संशोधन समन्वयक (Academic & Research Co-ordinator) म्हणून नेमणूक करून त्याची नोंदणी महाविद्यालय/मान्यताप्राप्त परिसंस्था/विद्यापीठ विभागाच्या **BOD Login** द्वारे करणे अनिवार्य आहे. संबंधित महाविद्यालयाचे मा. प्राचार्य/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचे मा. संचालक/विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागांचे विभागप्रमुख व शैक्षणिक व संशोधन समन्वयक यांच्या सक्रिय सहभागातून विद्यार्थ्यांमधील संशोधनवृत्ती वाढीस लावून संशोधन संस्कृती बळकट करण्याचा विद्यापीठाचा प्रयत्न आहे.
- विद्यार्थ्यांचे यश हे संबंधित महाविद्यालयाचे मा. प्राचार्य/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचे मा. संचालक/विद्यापीठ विभागांचे विभागप्रमुख व शैक्षणिक व संशोधन समन्वयक या सर्वांचा सक्रीय सहभाग व सहकार्यावर अवलंबून असल्याने प्रथम स्तरावर विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करण्याची जबाबदारी संबंधित महाविद्यालये/परिसंस्था/विभागांवर सोपविण्यात येत आहे. आविष्कार स्पर्धेमध्ये शैक्षणिक व संशोधन समन्वयकांच्या सक्रीय सहभागाचे महत्व लक्षात घेऊन मा. प्राचार्य/संचालक/विभागप्रमुखांनी आप—आपल्या महाविद्यालय/परिसंस्था /विद्यापीठ विभागातील विद्यार्थ्यांची कार्यशाळा घेऊन त्यांना मार्गदर्शन करून प्रोत्साहित करावे.
- प्रतिभावंत विद्यार्थ्यांना आविष्कार संशोधन स्पर्धेत सहभागी करून घेण्यासाठी प्रस्तुत विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था/विद्यापीठा शैक्षणिक विभागांनी आप—आपल्या महाविद्यालयात/प्रथम स्तरीय आविष्कार संशोधन स्पर्धेचे आयोजन करावे त्यासाठी प्रस्तुत महाविद्यालयातील/मान्यताप्राप्त परिसंस्थांतील/विद्यापीठातील विभागप्रमुख व प्राध्यापकांनी विषय तज्ञ म्हणून कार्य करावे.

- प्रथम स्तर स्पर्धेतून प्रत्येक महाविद्यालयांनी प्रत्येक स्तर/प्रत्येक शाखेतून प्रत्येकी ३ प्रकल्पांची/संघाची निवड करून विद्यापीठातील अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाकडे **शनिवार दि. २० सप्टेंबर, २०२५** पर्यंत ऑनलाईन पध्दतीने **BOD Login** द्वारे नोंदणी करावी.

Sr. No.	Category	Level		
		UG	PG	PPG (M.Phil.& Ph.D. Students those who are pursuing Ph.D. from SPPU)
1.	Humanities, Languages and Fine Arts			
2.	Commerce, Management and Law			
3.	Pure Sciences			
4.	Agriculture and Animal Husbandry			
5.	Engineering and Technology			
6.	Medicine and Pharmacy			

- ख्यातनाम विषयतज्ञांकडून सदर संकल्पनांचे परिक्षण करून पहिल्या टप्प्यात प्रस्तावांची निवड करण्यात येईल. याबाबत निवड झालेल्या सर्व महाविद्यालयांच्या मा. प्राचार्य/संचालक/विभागप्रमुखांना कळविण्यात येईल. तसेच निवड झालेल्या प्रस्तावांचे विभागीय स्तरांवर सादरीकरण करण्यासाठी निमंत्रित करून संबंधित विद्यार्थ्यांना मा. तज्ञांकडून मार्गदर्शन करण्यात येईल.
- विद्यापीठाच्या वतीने विभागीय स्तरावरील (**Zonal Level**) आविष्कार स्पर्धांचे आयोजन ऑक्टोबर, २०२५ मध्ये करण्याचे प्रस्तावित आहे.
- विभागीय स्तरावर (**Zonal Level**) निवड झालेल्या संशोधक स्पर्धकांकरिता कार्यशाळा आयोजित करून त्यांच्या संकल्पना अंतिम स्पर्धेच्या दृष्टीने मार्गदर्शन करून यथायोग्य करण्यासाठी प्रयत्न केले जातील.
- सदर स्पर्धेच्या अंतिम संकल्पनांमधून स्पर्धेद्वारे गटनिहाय अंतिम स्पर्धकांच्या संघाची निवड करण्यात येईल.
- एकंदर प्रक्रियेमध्ये पुढे येणा—या अतिउच्च गुणवत्ताधारक प्रकल्पांना विद्यापीठात नव्याने स्थापन झालेल्या Research & Innovation Park, Incubation Centre या उद्योजक विकास योजना तसेच ASPIRE सारख्या संशोधन प्रोत्साहन योजनांशी जोडून Start-up तसेच बौद्धिक संपदा हक्कात रूपांतरण करण्याची प्रक्रिया गतीमान करण्यात येईल.
- सदरच्या संशोधन स्पर्धा या सोबत जोडलेल्या मार्गदर्शक नियम व तत्वांनुसार आयोजित करण्यात याव्यात, ही विनंती.

प्रा. डॉ. देविदास वायदंडे
अध्यक्ष
अविष्कार संशोधन समिती
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
पुणे ४११००७

प्रा. डॉ. विनायक जोशी
संचालक
अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
पुणे ४११००७

सोबत — मार्गदर्शक तत्वे

ELIGIBILITY RULES FOR PARTICIPANTS IN AVISHKAR

Categories/Disciplines of Avishkar

Students of the University are allowed to participate in any of the following category/disciplines irrespective of their own discipline/course.

Categories/Disciplines

Category 1: Humanities, Languages and Fine Arts

Category 2: Commerce, Management and Law

Category 3: Pure Sciences

Category 4: Agriculture and Animal Husbandry

Category 5: Engineering and Technology

Category 6: Medicine and Pharmacy

• Eligibility Rules for participation in Avishkar

- a) only bonafide, full time students who are enrolled for a UG or PG Degree in SPPU departments or its constituent /affiliated College/ recognized Institute to SPPU and whose examination is conducted by the University after passing the 12th examination will be eligible.
- b) Students from any level/discipline can participate under any of the above disciplines.
- c) All the participating students for Avishkar shall fulfil the following conditions.

• For Undergraduate Students (UG):

Students pursuing studies in the SPPU departments or its constituent /affiliated Colleges or recognized institutes who are below the age of 25 years are eligible to participate in any of the six disciplines under this category depending upon the area of his/her research work irrespective of the faculty /stream/subject in which he/she has enrolled for the degree /diploma in the participating University.

• **For Post-graduate Students (PG):**

Students pursuing studies in the SPPU departments or its constituent /affiliated Colleges or recognized institutes who are below the age of 30 years are eligible to participate in any of the six disciplines under this category depending upon the area of his/her research work irrespective of the faculty /stream/subject in which he/she has enrolled for the degree /diploma in the participating University.

• **For Post-PG Students (PPG):**

Any person from SPPU departments or its constituent /affiliated Colleges or recognized institutes who has duly registered for (i) a degree such as M.Phil. /Ph.D. or (ii) registered for D.Sc. /D.Litt. etc. having acquired a Post Graduate Degree/Diploma in the same subject/stream/faculty or (iii) pursuing a Post-Doctoral Research project irrespective of the faculty/stream/subject in which he/she has enrolled for the said programme in the participating university without any stipulated age limit.

Provisional admission to a course of a University or College shall not make the student eligible to represent the college in the Avishkar.

Computing age of Eligibility: For the purpose of computing years of eligibility of the participant, the academic year in which research convention is being held, irrespective of whether the participant's result is declared or not, shall be considered. Explanation: if a student completes 25 years on or before 31st December of the organizing year of Avishkar (eg.2024-25) his/her result is to be declared in between the month of January to July of the succeeding year of organization of Avishkar (i.e. in Jan. to July, 2025) shall be considered eligible. The result will normally be extended from June/July of current year to 12 calendar months of the next year.

Guidelines for College Level /Zonal Avishkar Competition

1. Participant poster size should be 1 M x 1M only.
2. The name of the participant should not be on the Poster.
3. Name of the guide/mentor participant should not be on the Poster.
4. Name of the department/s or their constituent/affiliated Colleges /recognized institutes should not be on the Poster.
5. Only selected entries should be taken further for the Zonal Level.
6. The judge's decision will be final.

Guidelines for College Level /Zonal Avishkar Competition

1. Two judges from the relevant discipline should evaluate each poster independently.
2. The judges should not be related to any participant in the competition.
3. The participants' project work was to be evaluated on the following parameters –
  - a) Relevance of the Topic/Project.
  - b) Methodology adopted (use of local material, economical approach/techniques, etc.)
  - c) Contribution/Hard Work/Efforts of the participant.
  - d) Innovativeness/Novelty/Newness of the project.
  - e) Outcome of the Project work.
  - f) Affordability of the project.

Evaluation Format as follows: -

Sr. No.	Poster No.	Relevance (20 Marks)	Methodology opted (20 Marks)	Contribution (20 Marks)	Innovativeness (20 Marks)	Outcome (20 Marks)	Total (100 Marks)

Avishkar Planning Committee
Internal Quality Assurance Cell
Savitribai Phule Pune University,
Pune 411007